

РЕФЕРЕНДУМОТ ЌЕ ЈА СРУШИ

"Македонија ќе опстои и доста ни е од тоа кога некој нè заплашува дека еве, на пример, станува збор за судбински референдум. Тоа се измислици на истите политички кругови кои цело време, од осамостојувањето до ден денес, ја користат техниката на манипулација на народот, перење на мозокот, фобија од надворешното опкружување, фобија од Албанците и слично", вели Камбовски.

"Не велам дали референдумот ќе успее или не. Тоа е право на граѓаните, но во секој случај и да успее, територијалната поделба ќе треба да се опсервира уште еднаш од апсект на издржливост на општините, односно новите функции кои ќе треба да ги имаат", додава Камбовски.

македонскиот народ и на Албанците, да се познаваат нивните длабоки врски и заедничкиот живот со векови наназад, за веднаш да се демаскираат стравувачките изјави и од едниот и од другиот тип дека, на пример, охридскиот Рамковен договор ќе бил ставен надвор од сила, дека ќе се случела граѓанска војна, дека државата ќе се распадна и сл.

"Ништо од тоа нема да се случи, независно дали референдумот ќе успее

или не. Ако тој успее, тогаш целата владејачка гарнитура ќе треба добро да се замисли со какви проекти во иднина ќе излегува пред народот", потенцира Камбовски.

ДИСТИНКЦИЈА

Професорот Камбовски објаснува дека треба да се направи јасна дистинкција меѓу Законот за територијална организација и Пакетот-закони за децентра-

Пишува:
Жаклина МИТЕВСКА

Референдумот кој е закажан на 7 ноември и на кој граѓаните треба да се изјаснат за или против територијална поделба на државата од 1996 година, според професор Владо Камбовски, доктор по казнено право, пред сè, ќе се одрази позитивно или негативно врз владејачката гарнитура.

"Република Македонија како модерна држава постои од 1944 година. Таа не е создадена од 'вчера', и не е создадена од оваа власт. Ако референдумот успее тоа може негативно да се одрази врз власта и таа треба да сноси konsekвенци како во целиот демократски свет. Македонија ќе опстои и доста ни е од тоа кога некој нè заплашува дека еве, на пример, станува збор за судбински референдум. Тоа се

измислици на истите политички кругови кои цело време, од осамостојувањето до ден денес, ја користат техниката на манипулација на народот, перење на мозокот, фобија од надворешното опкружување, фобија од Албанците и сл. Тоа се користи за на тој начин да опстои еден систем кој не е подготвен да се менува, реформира", вели Камбовски.

Во таа насока, односно како манипулирање, тој ги коментира и изјавите на албанските политички кругови дека ако успее референдумот, ќе треба да се направи нов Рамковен договор. Повеќето Албанци, вели Камбовски, не мислат така како што мисли дел од партиското раководство на Албанците, како што всушност не е случај и со мнозинството Македонци, кои не се согласуваат со дел од македонското политичко раководство. Според тоа, треба добро да се познава психологијата на

ДЕМЕТРОПОЛИЗАЦИЈА НА ГРАДОТ СКОПЈЕ, ВЛАДО КАМБОВСКИ

АРОГАНЦИЈАТА НА ВЛАСТА

лизација, особено да се по-
свети внимание на финан-
сирањето на општините.

"Пакетот-закопи за де-
централизација - вели Кам-
бовски - се разбира дека е
поврзан и со територи-
јалната поделба, но тоа не
подразбира дека нужно
мораме да имаме нова ор-
ганизација на општините
за да се спроведе децен-
трализацијата. Можеше, на
пример, таквиот концепт
да се адаптира на пос-
тојниот систем на општини,
па потоа, во следната фаза,

ЉУПЧО ЈОРДАНОВСКИ, ТОДОР ПЕТРОВ

да се види кои од тие опш-
тини би можеле да опс-
танат. Не верувам дека би
можел да се задржи кон-
цептот од 1996 година, би-
дејќи да се потсетиме дека
и тогаш се случи нешто
слично, но во помала мера
така што имаше едно на-
метнување на политичката
волја на елитите над ра-
ционалните причини за ед-
на друга територијална по-
делба. Првобитните пред-
лози кои во тоа време ги
подготвија експертите, це-
лата територијална орга-
низација на државата ја
сведуваа на 80 општини,
па во последен момент, ка-
ко резултат на политички
пазарења од сличен или
од близок карактер како

овој, бројот се зголеми на
123 општини. Не велам да-
ли референдумот ќе успее
или не. Тоа е право на гра-
ѓаните, но во секој случај
тој и да успее, тогаш ќе
треба територијалната по-
делба да се опсервира уш-
те еднаш, од аспект на
издржливост на општини-
те, односно на новите
функции кои ќе треба тие
да ги имаат. Новата тери-
торијална структура ќе би-
де фиксирана, пред сè, од
функционалниот аспект,
отколку од некој друг, по-
литички па дури и од ет-
ничкиот момент", објасну-
ва Камбовски.

Тој препорачува да се
согледаат недостатоците
од проектите за терито-

ријалната поделба од 1996
година и од 2004 година, и
да се направи нов, односно
сериозно да се седне и да
се разгледа тој елаборат за
децентрализацијата, а не
како приоритетно да ни се
подметнува прашањето за
етничките граници, туку
вниманието да се фокусира
врз финансирањето на оп-
штините. Тоа значи Влада-
та за секоја општина да из-
лезе со точни бројки, ана-
лизи, да посочи што се слу-
чува во секоја општина и
што ќе се случи со неа во
иднина, од овој апсект на
пренесување на функциите.

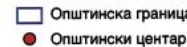
"На крајот на краиштата
- дообјаснува Камбовски -
со ништо нема да им се
помогне ниту на Албанците

што било проблем во здравството, централизирано преку Фондот и слично, одеднаш ќе го распрснете на 80 или 123 општини или колку и да се. Решавањето на тој проблем не е можно без еден комплементарен пристап. Долги години се зборува за реформи во здравството, но до ден денес ние не сме виделе резултати. Состојбите стануваат сè полоши и полоши. Граѓаните не можат да обезбедат елементарна здравствена заштита и лекови, цели категории луѓе не можат да обезбедат пристап до здравствените институции. Како сега тоа одеднаш ќе може да го остварува локалната самоуправа. Состојбата ќе стане уште полоша. За финансирање на здравството се нуди некаков концепт преку Законот за финансирање, во кој сосема е нејасно како тоа ќе изгледа од општина во општина. Во некоја општина имаме концентрација на здравствени институции, имаме опрема, кадар, благодарение

на партиската припадност на директорите кои ги имевале сегашните или минатите партии на власт, имаме здравствени домови кои се заглавени во

долгови. Слична е состојбата и во образованието. Должност на власта е сè тоа да го објасни и таа треба да тргне од општина до општина, па темелно, пре-

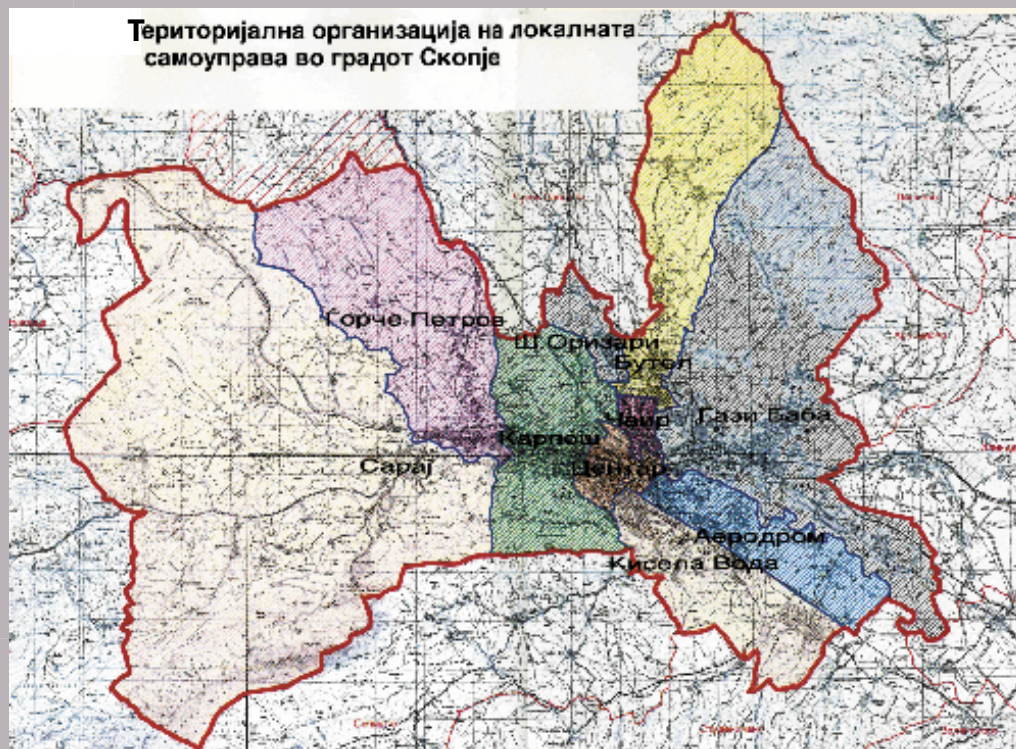

ку спотови, да им каже на граѓаните што ги чека од утре во таа општина. Во спротивно, ќе им останат должни и на оние за кои се мисли дека се направени отстапките, Албанците, што тие добиле од новиот систем на локална самоуправа".

ПРЕСВРТНИЦА

Според Владо Камбовски, овој референдум треба да биде пресвртница и еднаш засекогаш да ја научи власта во оваа држава, која и да е, дека треба сите клучни одлуки да ги донесува во согласност со народот. Тој коментира дека треба да продолжи дијалогот за новите решенија за да се дојде до оптималното решение за територијалната поделба. Референдумот, како што посочува Камбовски, може само да ја сруши ароганцијата на власта. Дискусијата треба да продолжи, неопходен е нов проект затоа што од аспект на овие критериуми не може да опстане една рурална општина, на пример, Старавина. Но, во евентуално новиот модел можеби ќе се најде критериум како да се развиват тие рурални општини, кои ќе бидат посебно поддржувани од државата. Сегашниот модел и моделот од 1996 година ја цементираше постојната организација на државата од аспект на регионалниот развој и запечатување на судбината, бесперспективност за иднината на државата. Тој објаснува дека треба да се разгледа процесот на децентрализација на Скопје.

"Зошто, на пример, Врховниот суд, Министерството за шумарство, водостопанство и земјоделство, да не бидат надвор од Скопје. Зошто градот Скопје да биде посебна едини-

ца на локалната самоуправа, зошто таква посебна единица не е на пример Битола, Штип. Така луѓето треба да почнат да размислуваат. Според мое мислење, во поблиска иднина државните институ-

ции треба да се распоредат во сите градови. Врховниот суд, според географската средина, би требало да биде во Велес, Министерството за земјоделство во Битола, затоа што додека се дојде до првите

фарми ќе помине час и половина, Факултетот за рударството може да биде во Штип... И за тоа треба да се размислува во новата територијална поделба, покрај за децентрализацијата", потенцира Камбовски.

ЈП СТРЕЖЕВО
Битола

Булевар. 1ви Мај 6.6. 7000 Битола тел.047 207 816, факс 047 207 836
e_mail: strezevo@mt.net.mk